

İNSANI-KAMİLLERİMİZ BİZLERİ ANLATIYOR

Tarihsel olarak, atalarımızın ve bizlerin bir kısmında doğup büyüdüğü o coğrafyada, bugüne kadar hangi evrelerden geçtiğimizi, bugüne nasıl geldiğimize dair tarihsel açıdan malesef yazılı bir materyalimizin olmayışının eksikliğini hissetmekteyiz. Bizlerin bu tarihsel süreci, kimimiz kullaktan dolma bilgilerle şimdiye kadar kendimizi avutmaktayız. Halbuki yüzlerce yıl yaşanmış olan bu süreçte bizlere ait o kadar çok zenginlik varki, bu zenginliğin geleceğimize ışık tutması için ne kadar zaruri olduğunu hepimiz tarafından bilinmektedir.

Bizlerde burdan yola çıkarak, bizlere dair, o tarihsel süreç içerisinde yaşamış olan büyüklerimizin, yaşadıkları,

gördükleri ve duymuş oldukları konuların, bizim ufukumuzu aydınlatması, tarihimizin bizler tarafından dahada iyi bilinmesi için, şimdi hayatta olan dost ve akrabalarımızla birebir ziyaret edilerek bildiklerini olduğu gibi bizlere aktarmalarını kendimize bir görev olarak görüyoruz. Bu konuda anlatılanların doğruluğunu veya yanlışlığını bizler sorgulamayacağız. Bizlere düşen görev, bizzat o tarihte yaşamış olanların, anlatımlarını olduğu gibi sizlere aktarmak. Bu duygu ve düşünceden hareket ederek, tedavi için İstanbul'a gelen Şair Varışlı'yı ziyaret edip, kendisinin tarihimiz hakkında ne bildiğini aynen aktarmasını rica ettim. Kendisinin anlatımıyla anlattıklarını sizlere aktarıyorum. Saygılarımla.

Eren AKYOL

ŞAIR VARIŞLI

1928 yılında Paş köyünde Doğdu. Babasının ismi Mustafa, annesinin ismi Mihriban olup, kendisiyle birlikte ablası Haticeyle birlikte toplam 2 kardeşler. 1936 yılında Nazimiyede ilkokula başladı. 1939'da mezun oldu. 11.23.1947 yılında evlendi. Başka barınacağı yeri olmadığından akrabası Seyitaliyle aynı çatı altında yaşamaya başladı.

1948 Mart ayında askere gitti. İlkokul mezunu olduğu için uzatmalı çavuş kursuna gönderildi. Kendisi Ali Akyol (Ali Ker lakaplı) ile birlikte uzatmalı çavuş olarak görev yaptı. 1950 yılının Mayıs ayında Kore Savaşına gönderildi. 65. Alay 1 tabur, 4 bölük, sıra takım komutanı olarak görev aldı. 8 ay bu görevi başarıyla tamamladı. 25.04.1951 gecesi, savaş esnasında, karşı güçlerle göğüs gösüsel gelerek şiddetli çatışmalar yaşadı. Kendisi bu savaşta kalçası kırılarak, Çinlilere esir düştü. 3 yıl Çinlilerin elinde esir olarak yaşadı. Bu arada resmi kurumlardan ailesine kendisinin şehit olduğu haberi verildi. Bundan dolayı ailesine 3 yıl şehitlik maaşı verildi. 1954 yılında geri döndü. Geri dönmesinden sonra, Birleşmiş Milletler tarafından ABD'ye davetli olarak çağrılarak, kendisine Madalya verildi. 1955 yılında İrfanlı (Ankara) barajına, 1957 yılında Mersin Rafinerisine, 1965 yılında Keban barajına tercüman olarak işe başladı. Çalıştığı bu yerlerde yakın çevresindeki akrabalarının işe girmelerine yardımcı oldu. 1970 yılında, Keban barajında grev esnasında kürtçülük propagandası yapıyor diye hakkında soruşturma açılarak, tazminatsız işten atıldı. Bu arada sağlık sorunuyla hayli mücadele etti. 1974 yılında Ankarada bağırsak ameliyatı oldu. 1998 yılında açık kalp ameliyatı olup, 5 damarı değiştirilerek yaşam mücadelesinde pes etmedi. 2002 yılında bağırsak timuru kanserinden ameliyat oldu. 2004 yılında by pass ameliyatı oldu. 2004 yılından itibaren, sol ayağından 4 parmağı kesilerek ve topuk kısmında alınarak şu anda hayata yaşam mücadelesine devam etmektedir.

Kendisi şu anda Aydın'a yerleşmiş olup, sağlık nedeniyle istanbulda tedavi görmektedir. Kendisinin 7 den 70'e kadar bütün kalbiyle akrabalarına olan sevgisinin devam ettiğini, bütün, hepsini çok sevdiğini göz yaşlarını dökerek açık yüreklilikle söyledi

ŞAİR VARŞILI'YA GÖRE PAŞLILARIN ASIL KÖKENİ

Derviş Mevali 625'de ölüyor. Nizam Seved Mevalinin 4 oğlu vardır. 1-Hasan, 2-İsinal, 3- Ali, 4- Divane Hasan. Hasan bizlerin dedesi olup 1 oğlu olup adı Seyid Hüseyin. Seyid Hüseyinin 2 oğlu olup bunlar 1-Seyit Murteza, 2- Seyit Ali. Seyit Murtezanın 7 oğlu olup bunlar; 1. Ali, 2.İbrahim, 3.Kamer, 4.Mustafa, 5. Mahmut, 6. Mümin, 7. Seyit Ali. Seyit Alinde 3 oğlu olup; 1. Seyit Mümin, 2. Seyit İbrahim, 3. Seyit Hasan.

Kendisinin anlatımına göre bizler 1865 yılında dedemiz Mustafa tarafından, hop'tan Paşa yerleştikten sonra, diğer bütün kardeşlerindeki yanına getirerek paşa tam yerleştiğimizi belirtiyor. O zaman Paş ilçe olarak Kiği, il olarta Erzincana bağlıydı. O zaman köy katiplerinin olduğunu beyan edip, Çakan, Hallan (Koçyiğitler), Paş bir muhtara bağlıydı. O zaman şimdiki Pamuklu (Seymamud) köyü bizim köye bağlı olup sonraki süreçte, bizden ayrıldılar. 1900 yılında köyümüzün Kureyş oğulları diye nüfusa kaydı yapıldığını söylüyor.

ŞAİR VARŞILI'YA PAŞIN TARİHTEKİ YERİ

Paşın eski ismi QELA QUTI olup, M.Ö Cenevizlerinin yaşamış olduğunu, ondan sonra, Acemilerin eline geçtiğini, kendisinin duyduğuna ve araştırmasına dayanarak beyan ediyor. Bizim köyde Mescid diye bildiğimiz bu yeri, köye yerleşen Acimler tarafından ibadetlerinin yapıldığı yer olarak kurulmuş olduğunu duyduğunu söylüyor.

ÇORBORİ: Çorbori isminde bir şahsın paşa yaşamış olduğunu ve kişinin oldukça bilgi ve keramet sahibi olduğunu, bu yönüyle insanlara yardım ettiğini söylüyor. Bizlerden önce hizolan aşiretinin köyde yaşadığını ve bizlerin yani paşlıların köyü hizolanlardan almamızdan sonra, hizolanlar bu çorborinin keramet çubuğunu alıp kendileriyle birlikte hizolana götürüyorlar. Bundan dolayı paşlılar 1935 yılına kadar senede bir kere 6 Mayıs'ta çorboriyi ziyarete gittiklerini söylüyor. Çorborinin anlamının 4 mevsimi ifade ettiğini belirtiyor.

SİGMORİ: Köyde sigmori diye bilinen yer, aslında sigmori çorborinin müridi olup ve ona sadakatle bağlıymış. Mezarı şimdiki sigmorida olup ve yeri bilinmemektedir.

ŞAİR VARŞILI DERSİMİ ANLATIYOR

Osmanlı zamanında dersimde, Seyitmahmudi hayrani, evladı kureş soyundan olanların sözü geçerliydi. Bunlar; Derviş Süleyman, Mamet ağa, Savusen oğulları, Sur oğulları, Balaban oğulları. Kati bir suretle devlet kuvvetleri yoktu ve bunlar devlet adına görev yaparlardı. Nazimiyede Kaymakamlık Kureşanlara verilmiş olduğunu ve bunlarında çevre aşiretlerden jandarma temin ettiklerini, bu aşiretlerde, lolanlar, alanlar, arenler, karsenler, bahtiyaranlardı. 1875 yılında dersimde 6 kazaya resmi kaymakam tayin edilip, kaymakam yabancı, askerler ise ağalardandı diye belirtiyor. 1899 yılında Nazimiye Kemal diye bir kaymakam geliyor. O zaman Nazimiyenin eski ismi Kızılkayaydı. Bu esnada kaymakamın bir kızı doğmuş olmuş olup, kızının adına Nazimeye ismini veriyor. Bundan ötürü kaymakam Kızılkaya ismini kaldırıp Kızının ismini Naziyeye verdiğini söylüyor. O günden bugüne resmi olarak tarihe Nazimeye olarak geçiyor.

